

Da der mod disse Forslag har været rejst en stærk Kritik, en Kritik, der har været rig paa kraftige Udtryk, men fattig paa saglige Argumenter, kan det maaske være af Interesse at underkaste disse Forslag en saglig Bedømmelse. Et Lands Forsvarsordning maa altid opfylde de to Betingelser, at være afstemt efter Landets udenrigspolitiske Stilling og være i Harmoni med Landets indrepolitiske Forhold. Verdenskrigen har forrykket vort Lands udenrigspolitiske Stilling og derved nødvendiggjort en Ændring i vort Forsvarsvæsen. Men naar vi nu skrider til denne Omdannelse af vort Værn, kan vi ikke se bort fra, at Forholdene i Verden, særlig i et Par af de store Lande, der ligger os nær, langt fra er kommet til Ro, der hersker endnu saa megen Uro og Forvirring rundt omkring, at man ikke kan se, hvilken Vej Udviklingen vil gaa. Derfor er Tiden ikke inde til at foretage radikale Ændringer i Hærvæsenet. Det synes ogsaa at være erkendt af alle Lande i Europa, intet Land er endnu skredet til en virkelig gennemgribende Reform af sit Forsvarsvæsen efter Verdenskrigen. Overalt er man forsigtig, tilbageholdende, for ikke at gribe fejl. Man har reduceret sine Udgifter til Hærvæsenet saa meget, som man har kunnet indenfor de bestaaende Rammer, men man har ønsket at se Tiden an, før man tog de afgørende Beslutninger. I Overensstemmelse dermed har jeg ogsaa været af den Mening, at vi snarest muligt efter Verdenskrigens Ophør skulde have foretaget de nødvendige Ændringer i vort nuværende Forsvarsvæsen, reduceret Udgifterne saa meget, det var muligt, foretaget de Forandringer, som Erfaringerne fra Verdenskrigen paa bød, og saa set Tiden an, indtil der kom Ro og Klarhed over, i hvilken Retning Udviklingen vilde gaa. Denne Tanke har imidlertid ikke vundet tilstrækkelig Tilslutning. Og nu, efter at Militærkommissionen har endt sit Arbejde og stillet sine Forslag, er Tanken ikke mere realisabel. Dog maa vi ikke tro, at vi, fordi vi faar en ny Forsvarsordning nu, dermed har bragt denne Sag til Afslutning for en længere Aarrække. Folkeforbundet har ifølge Pagtens Artikel 8 en Pligt til at fremsætte Forslag til en Indskrænkning af Rustningerne overfor de forskellige Stater, men saadanne Forslag foreligger endnu ikke, fordi Tiden ikke er moden dertil. Men naar den Tid kommer, maa Spørgsmaalet igen tages op til Behandling. Den Nyordning, som vi nu vedtager, faar der-

ved Karakteren af en Overgangsform. Vi kan have Lov til at haabe, at det er en Overgang til en stærkere Indskrænkning i Rustningerne, hvis Forholdene udvikler sig i fredelig Retning, men Udviklingen kan ogsaa gaa den modsatte Vej. Ved en Nyordning maa vi derfor tage Sigte paa begge Dele. Naar vi skal bedømme de foreliggende Lovforslag, maa vi dernæst betænke, at Danmark er Medlem af Folkeforbundet. Hvad man nu end mener om dette og dets fremtidige Betydning, kommer man i Øjeblikket ikke udenom de Tanker, der er nedlagt i Folkeforbundspagten, og det er da navnlig her § 8, det drejer sig om. Den siger: Forbundets Medlemmer anerkender, at Fredens Opretholdelse kræver en Indskrænkning i de nationale Rustninger til den laveste Grænse, der er forenelig med den nationale Sikkerhed og med Haandhævelsen ved fælles Virksomhed af de mellemfolkelige Forpligtelser. De mellemfolkelige Forpligtelser, der kan blive paalagt os, kender vi endnu ikke, men de kan i hvert Fald aldrig blive saa store som de Krav, vor nationale Sikkerhed stiller. Det bliver derfor Pligterne mod os selv, det bliver Forsvaret af vort eget Territorium, der bliver det bestemte for vor Forsvarsordning. Ved Angreb paa vort Land vil vi kunne regne med Hjælp fra Folkenes Forbund, men denne Hjælp vil ikke kunne ventes at være til Stede straks, derfor kræver vor nationale Sikkerhed, at vi dels kan afværge Neutralitetskrænkelser, dels kan yde en effektiv Modstand mod større Angreb, indtil Hjælpen kommer. Saaledes maa vi se paa Grundlaget for den nye Ordning.

Naar man dernæst skal tage Bestemmelse om Værnets Organisation, maa man høre, hvad de sagkyndige Raadgivere siger. Det har under Behandlingen saavel her i Salen som i det andet høje Ting gentagne Gange været udtalt, at der ikke var taget tilstrækkeligt Hensyn til Sagkundskabens Mening. Det kan ikke siges med Rette. De sagkyndige, hvormed jeg mener de to kommanderende Generaler og Chefen for Generalstaben — jeg taler ikke om Marinens sagkyndige, da det Forslag, der foreligger om Søværnets Ordning, er udarbejdet af disse sagkyndige og tiltraadt af Flertallet i Forsvarskommissionen — har været hørt to Gange i denne Sag. Den første Gang forlangte Militærkommissionen, at de sagkyndige skulde udarbejde Forslag til en ny Hærorganisation. Der fremkom saa to Forslag, et fra de to kommanderende